

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DOK-1-421/68/04/GG

Warszawa, 2005-03-11

D E C Y Z J A Nr DOK - 27/2005

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek LOTOS Paliwa Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku **wyraża zgodę na dokonanie koncentracji**, polegającej na przejęciu przez LOTOS Paliwa Sp. z o.o. kontroli nad częścią ARGE Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, poprzez wydzierżawienie dziesięciu stacji paliw należących do tej spółki.

U Z A S A D N I E N I E

W dniu 8 grudnia 2004 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejęciu przez LOTOS Paliwa Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku kontroli nad częścią ARGE Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, poprzez wydzierżawienie dziesięciu stacji paliw należących do tej spółki.

W związku z tym, iż:

- spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie koncentracji, bowiem łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji*

i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą antymonopolową,

- przejęcie kontroli przez jednego przedsiębiorcę nad całością lub częścią majątku innego przedsiębiorcy, jest jednym ze sposobów koncentracji określonym w art. 12 ust. 2 pkt. 2 ww. ustawy,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek egzoneracyjnych, wymienionych w art. 13 ustawy antymonopolowej, powodująca odstąpienie od obowiązku zgłoszenia koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej także organem antymonopolowym, wszczął postępowanie w niniejszej sprawie, o czym powiadomił wnioskodawcę pismem z dnia 25 stycznia 2005 r.

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje.

Przyczyny i opis transakcji.

Przedmiotem niniejszej koncentracji jest zamiar przejęcia przez LOTOS Paliwa Sp. z o.o. – spółki zależnej od Grupy LOTOS S.A. – kontroli nad częścią ARGE Sp. z o.o., w drodze wydzierżawienia dziesięciu stacji paliw należących do tej spółki. Dziewięć przejmowanych w dzierżawę stacji zlokalizowanych jest na terenie województwa małopolskiego (z tego pięć stacji w obrębie miasta Krakowa), natomiast jedna stacja (w Bieruniu) znajduje się na terenie województwa śląskiego.

Przejęcie przez Grupę LOTOS S.A. powyższych stacji paliw ma na celu:

- polepszenie wizerunku Grupy, jako aktywnego uczestnika detalicznego rynku sprzedaży paliw na terenie małopolski, a w szczególności zaistnienie na terenie Krakowa, gdzie Grupa LOTOS S.A. dotychczas nie była obecna,
- wzmocnienie pozycji rynkowej Grupy LOTOS S.A., poprzez budowę ogólnopolskiej sieci stacji paliw, co w efekcie pozwoli na bardziej skuteczne konkutowanie z innymi koncernami paliwowymi działającymi w Polsce,
- przekazanie czytelnego sygnału dla Rafinerii Południowych (w związku z zamierzoną konsolidacją Grupy LOTOS S.A. z tymi Rafineriami), o zamiarze trwałej obecności Grupy na strategicznym rynku południowym,

- modernizację dzierżawionych stacji, a także poprawę jakości oferowanych na tych stacjach produktów i usług.

Uczestnicy koncentracji.

I. LOTOS Paliwa Sp. z o.o. – jest wyspecjalizowaną spółką, która w strukturze holdingowej Grupy LOTOS S.A. zajmuje się sprzedażą detaliczną paliw we własnych stacjach oraz zarządzaniem siecią stacji patronackich i partnerskich. Ponadto, do zakresu działalności LOTOS Paliwa Sp. z o.o. należy także hurtowa sprzedaż paliw realizowana na zlecenie oraz sprzedaż towarów w nie wyspecjalizowanych sklepach.

Jak już wyżej wspomniano, LOTOS Paliwa Sp. z o.o. należy do Grupy LOTOS S.A., której podstawowym zakresem działalności jest wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej, produkcja chemikaliów i tworzyw sztucznych, hurtowa i detaliczna sprzedaż paliw, a także produkcja i dystrybucja paliw gazowych i ciepła.

Kontrolę nad Grupą LOTOS S.A. sprawuje Nafta Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, która posiada 75% akcji tego przedsiębiorcy. Nafta Polska S.A. jest spółką zarządzającą w **Grupie Kapitałowej Nafty Polskiej**, w skład której wchodzi również spółka magazynowa „Naftobazy” Sp. z o.o., będąca największą logistyczną siecią wyspecjalizowanych baz magazynowania i przeładunku paliw w Polsce. Lokalizacja baz umożliwia dostęp do usług świadczonych przez te bazy wszystkim klientom w każdej części kraju. Ponadto, Grupa Nafty Polskiej – na podstawie pełnomocnictw udzielonych przez Ministra Skarbu Państwa – wykonuje prawa z akcji w następujących spółkach:

- Zakłady Azotowe Kętrzyn S.A.,
- Zakłady Azotowe Puławy S.A.,
- Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A.,
- Zakłady Chemiczne Police S.A.,
- Zakłady Chemiczne Organika-Sarzyna S.A.,
- Zakłady Chemiczne ZACHEM S.A.

Grupa Nafty Polskiej zamierza przejąć kontrolę nad ww. spółkami. Obecnie w UOKiK rozpatrywany jest stosowny wniosek w tej sprawie.

II. ARGE Sp. z o.o. – jest podmiotem prowadzącym działalność usługową w zakresie:

- wynajmu nieruchomości (własnych lub dzierżawionych) oraz wynajmu różnego rodzaju środków trwałych,
- sprzedaży detalicznej towarów spożywczych i przemysłowych na stacjach paliwowych,
- sprzedaży hurtowej towarów przemysłowych, poprzez sieć posiadanych hurtowni,
- sprzedaży detalicznej paliw do pojazdów samochodowych na stacjach paliw,
- transportu paliw własnymi pojazdami specjalizowanymi,
- transportu towarów przemysłowych własnymi pojazdami uniwersalnymi,
- udzielania pożyczek finansowych kontrahentom.

ARGE Sp. z o.o. nie należy do żadnej grupy kapitałowej (jej właścicielami są osoby prywatne, z których żadna nie dysponuje większością głosów w organach spółki). Jediną spółką zależną tego przedsiębiorcy jest City Air S.A. z siedzibą w Krakowie, której głównym przedmiotem działania jest świadczeniem usług w zakresie transportu lotniczego.

Organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ.

W myśl art. 4 pkt. 8 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Mając na uwadze powyższą definicję oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady

Ministrów z dnia 3 kwietnia 2002 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 37, poz. 334), organ antymonopolowy uznał, iż:

a) W przedmiotowej sprawie nie ma rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym. Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż wprawdzie wspólnym przedmiotem działalności obu uczestników koncentracji jest prowadzenie stacji paliw dla pojazdów samochodowych, to jednak ich łączne udziały nie przekraczają poziomu 20% w rynku geograficznym właściwym dla tego rodzaju działalności.

Organ antymonopolowy ustalił, iż właściwym rynkiem produktowym w niniejszej koncentracji, wspólnym dla LOTOS Paliwa Sp. z o.o. i ARGE Sp. z o.o. jest rynek detalicznej sprzedaży paliw samochodowych, realizowanej poprzez stacje paliw (stacje benzynowe). Jednocześnie organ antymonopolowy uznał, iż przy określaniu rynku geograficznego dla sprzedaży detalicznej paliw samochodowych, nie można brać pod uwagę terytorium całej Polski. Wynika to z faktu, iż najważniejszym czynnikiem decydującym o wyborze przez konsumenta określonej stacji benzynowej, jest jej położenie w pobliżu miejsca zamieszkania lub miejsca pracy. Z oczywistych powodów kierowca nie będzie tankował paliwa w stacji położonej w innym regionie Polski, niż tym w którym w chwili obecnej przebywa.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie organu antymonopolowego zasadnym jest określenie rynku geograficznego dla sprzedaży detalicznej paliw samochodowych, realizowanej poprzez stacje benzynowe, jako lokalnego rynku obejmującego co najwyżej obszar jednego województwa. W niniejszej sprawie rynkiem właściwym w ujęciu geograficznym, będzie zatem obszar województw, na których prowadzą działalność obaj uczestnicy koncentracji, tj.

- 1) obszar województwa małopolskiego (rynek małopolski),
- 2) obszar województwa śląskiego (rynek śląski).

Ad 1. W 2004 r. na rynku małopolskim prowadziło działalność 442 stacji benzynowych, z czego do LOTOS Paliwa Sp. z o.o. należało 9 stacji, a do ARGE Sp. z o.o. 15 stacji, co dawało obu przedsiębiorcom (**tajemnica przedsiębiorstwa**) łącznego udziału w tym rynku (mierzonego ilością posiadanych stacji paliw).

W wyniku przedmiotowej koncentracji LOTOS Paliwa Sp. z o.o. przejmie od ARGE Sp. z o.o. 9 stacji, będzie zatem posiadać na rynku małopolskim 18 stacji. Pozwoli to na osiągnięcie LOTOS Paliwa Sp. z o.o. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** udziału w tym rynku.

Ad 2. Na rynku śląskim w 2004 r. działało 632 stacji benzynowych, z czego do LOTOS Paliwa Sp. z o.o. należało 7 stacji, a do ARGE Sp. z o.o. 1 stacja, co dawało **(tajemnica przedsiębiorstwa)** łącznego udziału w tym rynku. Po dokonaniu koncentracji ARGE Sp. z o.o. zaprzestanie prowadzenia działalności na rynku śląskim, natomiast udział LOTOS Paliwa Sp. z o.o. w tym rynku nieznacznie zwiększy się **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Z powyższych danych wynika zatem, że wspólny rynek produktowy, na którym zaangażowani są uczestnicy koncentracji, nie stanowi rynku właściwego, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym. Łączy udział uczestników koncentracji nie przekracza bowiem progu 20%.

b) Przedmiotowa koncentracja nie wywiera także wpływu na żaden rynek właściwy *w układzie wertykalnym*. Wprawdzie niektóre spółki zależne Grupy LOTOS S.A. (w tym LOTOS Paliwa Sp. z o.o.) prowadzą działalność w zakresie hurtowej sprzedaży paliw, mogą zatem zaopatrywać stacje benzynowe należące do ARGE Sp. z o.o. Udział Grupy LOTOS S.A. w rynku paliw płynnych, tj. benzyn, oleju napędowego i lekkiego oleju opalowego, obejmującego obszar całej Polski, nie przekracza jednak poziomu 30% (w 2003 r. udział Grupy LOTOS S.A. w tym rynku wynosił ok. **tajemnica przedsiębiorstwa**).

Wyjaśnić jednocześnie należy, iż określając rynek geograficzny w aspekcie powiązań wertykalnych pomiędzy sprzedawcą hurtowym paliw płynnych, a jego odbiorcą, należy odnieść go – inaczej niż przy sprzedaży detalicznej – do terytorium całej Polski. Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż w tym przypadku rynkiem geograficznym jest rynek właściwy dla sprzedaży hurtowej paliw, a więc rynek obejmujący cały kraj. Odbiorcą paliwa jest bowiem właściciel stacji paliw, a nie jak w sytuacji sprzedaży detalicznej, tankujący paliwo kierowca.

Reasumując, należy uznać, iż zamierzona koncentracja nie wywrze wpływu na rynek w układzie wertykalnym.

c) W przedmiotowej sprawie rynkiem właściwymi, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym, jest rynek produktowy na którym prowadzi działalność spółka „Naftobazy” Sp. z o.o. (należąca do Grupy Nafty Polskiej), tj. rynek magazynowania paliw obejmujący obszar Polski. Na rynku tym udział spółki „Naftobazy” Sp. z o.o. szacowany jest na około **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Przepis art. 17 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności poprzez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.

Organ antymonopolowy dokonując oceny zasadności wyrażenia zgody na dokonanie przedmiotowej koncentracji, stwierdził co następuje:

- brak jest rynków właściwych, na które koncentracja wywierałaby wpływ w układzie horyzontalnym i wertykalnym;
- planowana koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym na krajowy rynek magazynowania paliw. Brak jest jednakże przesłanek do stwierdzenia, aby siła rynkowa posiadana przez Grupę Nafty Polskiej na tym rynku mogła zostać wykorzystana do umocnienia pozycji na małopolskim i śląskim rynku detalicznej sprzedaży paliw samochodowych, tj. na wspólnym rynku produktowym, na którym prowadzą działalność uczestnicy koncentracji,
- po koncentracji spółka LOTOS Paliwa Sp. z o.o. (a zarazem cała Grupa LOTOS S.A.) będzie posiadała w małopolskim i śląskim rynku detalicznej sprzedaży paliw samochodowych udziały wynoszące odpowiednio: **(tajemnica przedsiębiorstwa)** będzie to więc poziom daleki od tego, z którym ustawa antymonopolowa łączy osiągnięcie pozycji dominującej. Nie można zatem przypuszczać, aby konkurencja na tych rynkach została istotnie ograniczona. Ponadto, na rynkach tych występuje silna konkurencja ze strony stacji benzynowych działających w sieci m.in. Orlenu, BP, Shell, Statoil, Esso. Szczególnie wysoki udział posiadają stacje działające w barwach Orlenu: ok. 23% na rynku małopolskim i ok. 24% na rynku śląskim.

Reasumując, należy stwierdzić, iż planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 17 ustawy antymonopolowej. Wskutek planowanej transakcji nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji, szczególnie przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na małopolskim i śląskim rynku detalicznej sprzedaży paliw samochodowych.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy antymonopolowej w związku z art. 479²⁸ k.p.c., od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów*

p.o. Zastępcy Dyrektora
Departamentu Ochrony Konkurencji
Elżbieta Witkowska-Grochowalska

Otrzymuje:

Pan Jacek Domański
Pełnomocnik:
- LOTOS Paliwa Sp. o.o.
- ARGE Sp. z o.o.
Kancelaria Prawnicza
Młynarczyk, Domański i Wspólnicy Sp.k.
ul. Elbląska 135
80-718 Gdańsk